

# F R E D N I N G S V Æ R D I E R

RÅDHUSGÅRDEN 5

FAABORG-MIDTFYN KOMMUNE



Besigtigelsesdato:  
Besigtiget af:  
Journalnummer:

27.11.2013  
Mia Kroer Ræbild  
2013-7.82.07/430-0001

Kommune:  
Adresse:  
Betegnelse:  
Fredningsår:  
Omfang:

Faaborg-Midtfyn Kommune  
Rådhusgården 5, 5600 Faaborg  
Rådhusgården 5  
1977  
*Bindingsværksbygningen (1780'erne,  
tidl. pakhus til Vestergade 8).*

## — BYGNINGSBESKRIVELSE

Pakhuset ligger i gården bag forhuset Vestergade 8, der også er fredet, og er sammenbygget med nabobygningerne til hver side. Gårdspladsen mellem forhuset og pakhuset er brostensbelagt, og bag pakhuset, ud mod Rådhusgården, er en stor offentlig parkeringsplads.

Pakhuset er en toetages bindingsværksbygning med portgennemkørsel og et rødt, stejlt heltag med stort tagudhæng. I tagfladen mod gården ses en kvist, formentlig en tidligere hejsekvist, og to pultkviste samt mod nord yderligere en pultkvist. I begge tagflader ses flere støbejernsvinduer. Pakhuset har sorttjæret sokkel, sortopstolpet bindingsværk og rødkalkede tav. Østgavlen i bindingsværk er delvist synlig, mens vestgavlens bræddebeklædte gavltrekant med vindskeder også kun delvist er synlig. Pakhusets vinduer er nyere og hvidmalede. I facaderne er de udført som etrammede og smårudedede vinduer, mens de i kvistene er udført som torammede og smårudedede vinduer. I hejsekvisten er en nyere tofløjet fransk dør med små ruder. Mod gården er en nyere flugtvejstrappe i stål, der fører op til en smal pladedør, hvis øverste del er udformet magen til de smårudedede vinduer. Portgennemkørslen lukkes mod gården af en sortmalet, tofløjet revleport med ruderformede vinduer. Portrummet er brostensbelagt ligesom gården, væggen mod vest står i sortopstolpet bindingsværk med hvide tav, mens østvæggen er bræddebeklædt og i loftet ses umalede bjælker og dragere med loftbrædder. I østvæggen er en nyere, tofløjet rammedør med tre trådglassruder, mens der i vestvæggen er en traditionelt udført, tofløjet revledør med ældre beslag.

Pakhuset er indrettet til tandlægeklinik. Vest for portrummet er et par lavloftede depotrum, der har støbte gulve, klinkegulve, kalkede vægge og loft af betonelementer. Øst for portrummet er et trapperum, hvori der er en nyere ligeløbstrappe i stål og træ, der er friholdt fra væggen samt et klinikrum og et toilet. På første sal er et venteværelse over portrummet, og herfra fører tre trin ned til det nye



Nordsiden vender ud mod Rådhusgården.

etagedæk over depotrummene, som rummer klinikrum og et trapperum med en nyere kvartsvingstrappe. Den nederste tagetage er indrettet med forskellige funktionsrum. Endnu en nyere intern trappe giver adgang til spidsloftet, hvis vestre del er indrettet til et stort personalerum. Pakhusets østre del fremtræder med klinkegulv, terrazzogulv, trægulve, pudsede vægge, hvor bindingsværket flere steder er synligt, bræddeloftet og en synlig tømmerkonstruktion med stolper, dragere og bjælker. I loftet over portrummet samt på første sal er bevaret to store lemme samt en hejsebom med krog. Pakhusets vestre del har støbte gulve belagt med vinyl, vandskurede vægge og loft med monierhvælv. I tagetagen er der ligeledes vinyl på gulvet, skråvægge og vægge er pudsede ligesom loftfladerne imellem de synlige bjælkelag. Dørene er nyere, plane døre med plane gerichter eller glasdøre udført som skydedøre.

## — BYGNINGSHISTORIE

I 1780'erne blev baghuset opført for købmand Jørgen Ploug, der også ejede forhuset samt naboejendommen Vestergade 10. Pakhuset blev anvendt til lo og stald.

Omkring Anden Verdenskrig blev etagedækket i rummet vest for portrummet hævet og i stedet udført som monierhvælv idet rummet skulle indrettes til maskinrum for en maskine, der forarbejdede cikorie, hvis tørrede og ristede rødder blev brugt som kaffeerstatning. I 1978 blev pakhuset istandsat ved arkitekt Ib Tagel for en fremtidig anvendelse som tandlægeklinik. I den forbindelse blev der lagt et nyt betondæk ind i det 1½ etage høje maskinrum. Nogle år senere blev også de to tagetager indrettet til brug for tandlægeklinikken.



Nordsiden.

## — KILDER

Faaborg – Guide til byens historie. Robert Egevang, Anders Rehde Nielsen. Faaborg Byhistoriske Arkiv, 1994.

Det Gamle Faaborg. Robert Egevang. Nationalmuseet, 1976.

Historiske huse i Faaborg. Nationalmuseet, 1874.

## — MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi knytter sig til pakhusets beliggenhed bag forhuset, Vestergade 8, hvor det indgår i en ældre købmandsgårds traditionelle bebyggelsesmønster omkring et pigstensbelagt gårdrum. I kraft af sin højde og de rige bindingsværksfacader bidrager pakhuset væsentligt til den gamle bykernes bebyggelsesstruktur og stemningsfulde gårdmiljøer.

## — KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi knytter sig til pakhuset som en del af en større købmandsgård, hvilket både kan aflæses i den store og langstrakte grund samt i grundens prominente placering ud til byens hovedstrøg nær Vesterport. Købmandsgårdens anseelige størrelse med bevaret forhus og pakhus vidner således om Faaborgs florissante periode i sidste halvdel af 1700-tallet, hvor handelslivet tog stærkt opsving i byen, og skibsrederne og købmændene skaffede sig solide indtægter på handel med østens lande. Funktionen som pakhus er stadig aflæselig i de enkle facader med portgennemkørsel med revleluger i loftet og hejsekvist, hvor man har lastet korn ind og ud af bygningen. Hertil kommer de mange vinduesåbninger, der oprindeligt var lukkede af revleluger. Åbningerne blev brugt til at ventilere bygningen og det opbevarede korn.

Endvidere er der kulturhistorisk værdi ved pakhusets bindingsværk med rig anvendelse af stolper, løsholter, dokker og skråbånd, der er karakteristisk for Fyn.

I pakhusets indre knytter den kulturhistoriske værdi sig til den synlige og kraftige tømmerkonstruktion med søjler, dragere og bjælker, der vidner om, at bygningens etagedæk kunne bære store mængder af eksempelvis korn. Hertil kommer de bevarede bygningsdetaljer, herunder lugerne i loftet over portrummet og hejsebommen med krog, der viser hvordan man fik kornsækkene op på de enkelte etager i pakhuset. Den lille bevarede rest pigstensgulv i trapperummet vidner om pakhusets oprindelige gulv i stueetagen. Endelig er der kulturhistorisk værdi ved monierhvælvet, der vidner om tiden omkring Anden Verdenskrig, hvor pakhusets vestre ruminddeling og etagehøjde blev ændret til fordel for et stort maskineri til cikoriehåndtering.

## — ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi for pakhuset knytter sig i det ydre til bygningens enkle form som et længehus, der træder i karakter via facadernes taktfaste bindingsværk og det stejle heltag med det markante udhæng. Bygningen har et simpelt materialevalg i tømmer, tavl og tegl, og den righoldige tømmerkonstruktion giver facaden et stringent udtryk på grund af den rytmiske anvendelse af stolper, løsholter og dokker. Bindingsværket og de mange små tavl giver facaden et forholdsvist tillukket og djærvt udseende, der stemmer overens med bygningens oprindelige funktion som pakhus.



Østgavlen i bindingsværk er delvist synlig – bemærk det store tagudhæng.

## — BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I pakhuset knytter de bærende fredningsværdier sig i det ydre til det enkle længehus med stejlt, teglhængt heltag med stort udhæng. Hertil kommer den righoldige bindingsværkskonstruktion med alle detaljer, herunder stolper, løsholter, dokker, skråbånd og porthammere. Endvidere kommer portgennemkørslen med samtlige detaljer, herunder brolægning, revleporte, synlige dragere og bjælker samt revlelugerne i loftet og den tofløjede revledør. Endelig kommer den traditionelle materialeholdning.

I pakhusets indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den synlige tømmerkonstruktion med stolper, bjælker og dragere, ydervæggens synlige bindingsværk og monierhvælvet. Hertil kommer de bevarede bygningsdetaljer som revleluger og hejsebom med krog samt den lille rest pigstensgulv i trapperummet. Endelig kommer den traditionelle materialeholdning.

## — ANBEFALINGER

Ingen anbefalinger.